

AMMAN BİLDİRİSİ, 2017

FARO Sözleşmesinin, mirasın insan hakları ve demokrasi için önemli yönlerini vurguladığı kabul edilerek;

Bu mirasın, insanların kimliklerini tanımladığı ve geçmişten gelen bir kaynaklar grubu olduğu kabul edilerek;

Arkeoloji ve Korumada Bilim ve Teknoloji konulu sekizinci uluslararası konferansın katılımcıları, bu kaynakların, aşağıdakilere bağlı olarak, anlamlı bir biçimde deneyimlenmesi, anlaşılması ve yaşatılması gerektiğini ileri sürmektedir:

Eğitim:

- Bütün miras, kültürel ve toplumsal deneyimler aracılığıyla aktarılır.
- Bilgi ve eğitim, bu deneyimleri anlamlı, uzun süreli ve olumlu kılar.
- Mirasın mesajı, bize kendimize dair anlatması gereken şey, mirasın gelecekteki sürdürülebilirliğinin aracıdır.
- Bilgi, mirasın yaşatılması ve yerindeliği için hayati önem taşımaktadır. Bunu başarmanın birçok yolu vardır, ancak bu yaklaşımı destekleyecek stratejiler aktif olarak takip edilmelidir.

Gerekli Eylemler:

- Miras eğitimi, mesleki düzey de dahil olmak üzere, her seviyedeki okul müfredatına eklenmelidir.
- Mirasa dair hikayeler, hayal gücünü artırmak ve geçmiş ile günümüzdeki yaşam deneyimlerimiz arasında bağ kurmak için güçlü bir araç olarak, anlatım ile zenginleştirilmelidir.

Sürdürülebilirlik:

Miras, sınırlı bir kaynaktır. Geleceğe güvenli bir şekilde iletimini sağlamak için koruma ve sürdürülebilir yönetim politikaları gerekmektedir. Bu amaca yalnızca yerel toplulukların sahiplenme ve katılım hissi artırılarak ulaşılabilir.

Gerekli Eylemler:

- Yerel düzeyde katılımcı politikaları geliştirilmeli. Sahiplenme ve motivasyon duygusunu yaratmak için mirası yerel topluluk ile bir vaka bazında bütünleştirmeye yönelik stratejiler gereklidir.
- Yerel topluluğun mirasla kültürel ilişkisi, uluslararası alanda başarı elde etmiş, en iyi uygulamalar çerçevesinde görüşülmelidir.
- Topluluğun gereksinimlerini dengelemek için güçlü çıkarlara ara bulacak araçlar geliştirilmelidir. Gelişme söz konusu olduğunda, bu çok önemlidir
- Bir miras evrensel önem ve değerinde kabul edilme aşamasındaysa, çevredeki spekülasyon gelişimin yerel toplulukları yoksullaştırmasına ve aday mirasa verilen özel değeri azaltmasına izin verilmemelidir. (Örneğin, bina ruhsatları vermeyerek, adayların onaylanmasını askıya alan koruyucu yönetmelikler yayınlamak)

Profesyonel uzmanlık

Miras, bir kaynak grubu olarak kabul edildiğinden, mirasın kıymetinin takdir edilmesi, kullanımı ve korunması için kapsamlı bir yaklaşıma ihtiyaç vardır. Mirası ele alırken, her zaman disiplinler ve sektörler arası bir yaklaşıma ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak, bu hususta gerçek bir uygulama pek gerçekleşmemiştir.

Gerekli Eylemler:

- Bunu başarmak için acilen bir protokol geliştirilmeli ve uzmanlık alanları sosyal antropolog, filozof, psikolog, bilim adamı, jeolog gibi çeşitli ve diğer tüm ilgili meslekten kişileri kapsamalıdır.

Belgelendirme

Belgelendirme, en iyi miras uygulaması için kritik önem taşır; kayıt doğruluğunun sağlanması, koruma, yorumlama ve anlama için gerekli bilgiyi sağlar. Miras kaynaklarını belgeleyen tüm ilgili veri kaynakları korunmalıdır. Herhangi bir müdahale esnasında yaratılan belge ve üretilen bilgi de gelecekte herhangi bir zamanda yapılacak sorgulama ve referans için korunmalıdır. Daha önce herhangi bir "en iyi uygulama tavsiyesinde" bulunmayan yeni veri kaynakları (örn. uydu, dron vb alınan) miras kaynaklarını belgeleyen arşive faydalı bir biçimde eklenebilir.

Gerekli Eylemler:

- "Belge desteğinin" teknolojik özellikleri, bilgiye erişilmesini zor hatta imkansız kılacak demode olma göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir.
- Bunu başarmak için acilen bir protokol geliştirilmelidir.
- Paydaşlarla eşgüdüm sayesinde, verilerin toplanması için harcanan çabanın duplikasyonu önlenmelidir.

Sivil Toplum Örgütleri, Sivil Toplum Kuruluşları

STÖ'ler ve STK'lar, devlet kurumları ve yerel makamların hizmetlerini tamamlayan veya nihayetinde onların yerini alan hizmetler sunar. STÖ'ler ve STK'lar, finansal değil, ekonomik bir modele göre çalışırlar. Cari ve konjonktürel ekonomik krizler, bu organizasyonların birçoğunun varlığını sürdürmesini tehdit etmektedir. Dahası, STÖ'ler ve STK'lar, özellikle uluslararası faaliyet

gösterdiklerinde, genellikle UNESCO tarafından akredite edilmeme / tanınmama sorunu yaşamaktadır.

Gerekli Eylemler:

- STÖ'ler ve STK'ların tanınması kolaylaştırılmalıdır. Tanıma, ilgili organların gerekli tüm kriterleri yerine getirmesi koşuluyla, finansal uygunluğa dayanmalıdır.
- Yerel STÖ'ler ve STK'lar, kendi faaliyet alanlarında kanıtlanmış bir geçmişe sahip oldukları durumda, kendi ulusal hükümetleri veya yerel makamları tarafından tanınmalı ve desteklenmelidir.
- Kültür ve kültürel miras alanında çalışan uluslararası STÖ'ler ve STK'lar, isim listelerine dahil edilmek üzere doğrudan UNESCO'ya başvurmalıdır.
- Meşru hükümetler veya uluslararası ve hükümetler arası organların talebi üzerine ulusal veya uluslararası STÖ'ler ve STK'ların üçüncü bir ülkede bulunması durumunda, bu kurumlar, söz konusu kuruluşları, Cenevre Sözleşmesi, Lahey Sözleşmesi ve yürürlükteki uluslararası insani hukukta öngörülen kriterlere göre desteklemelidir.